

на чело на управлението на държавата и е въроятно прѣдсѣдателствувалъ отъ лицето на князъ или царя въ съвѣта, който сѫ съставляли дванайсетъ велики боляри⁴. (141). Колкото се касае до *μητρικός* или *μητρικής* то и тя, споредъ Златарски, означава въроятно *инькая придоорна* или *военна титла*, както се види отъ опрѣдѣленето на Кедрина, че бѣль първиятъ отъ конярнѣ на князъ (ib. заб. 4). Подъ думата *βαζλάδες* трѣба да разбираме несѫмѣнно старата „*бѫлгаро-славянска*“ дума боляри или боляри, които сѫ съставляли висшето българско съсловие. (142). „Що се отнася до думата *βαζλάδες*, то тя за сега остава още необяснена“. Златарски цитира тѣлкуването на Томашека отъ *bag*, сближенето на Иречека съ Оутани и мнѣнието му, че *βαζλάδες* означава името на особено съсловие, което е стояло по-долу отъ болярското и привежда за доказъ че тая дума дѣйствително означава съсловие, а не титла или прозвище: 1) споместяванието ѹ съ *βαζλάδες*, 2) израженията *δ βαζλάδερ βαζλάδες* и *δ βαζλάδερ βαζλάδες*. Както *βαζλάδες*, така и *βαζλάδες* сѫ поставени, за да се покаже съсловието, къмъ което съ принадлежала извѣстенъ *βαζλάδερ*. „Обаче въ какви отношения сѫ се намирали *βαζλάδες* спрѣмо *βαζλάδες* и изобщо какво общественно положение сѫ тѣ заемали въ държавата, трудно е да се каже сега; несѫмѣнно е туй, че *βαζλάδες*, като съсловие, иматъ турско-татарско произхождение, и къмъ него сѫ принадлежали само болярнѣ-завоеватели.“ (142). *Βαζλάδερ* е въроятно нѣкакъ българска *военна титла*. „Томашекъ счита тази дума за турска, що е несъмѣнно“ (ib. заб. 8).

Критиката на Баласчевата статия (Сбм. XV),¹⁾ съдържа прѣдъ всичко единъ дѣлътъ екскуръ върху титлата „*тарканъ*“ по повода на името *Ολγъ тарканъ* въ Симеоновия надписъ (Б. Пр. IV, 12, р. 61),²⁾ която Б. сългѣджа правилно въ *Βούλεας ταρκάνος* (К. Багрен. Де сегем. ed Bonn. I. 681.) въ *Καλοτερκάνος* (Theoph. ed. Bonn. 413.) и най-сетнѣ въ *Βορτακάνъ* (първообр. въроятно *Βορταρκάνъ*), името на Борисовия хипостратеъ, прѣдъ когото се явили въ Бѣлградъ учениците на славянските апостоли (бълг. легенда). Златарски намира само, че на Б. не е достатъчно ясно, да ли думата булиасъ-тарканъ, калу-тарканъ, бори-тарканъ, а така сѫщо и канартичиъ (Б. дѣли канарти комътъ, *δ Κανάρτη κεφάλος* у Багренор. Б. Пр. 72) сѫ собствени имена или титли, защото единъ пише „важни чиновници“ или „най-виденъ чиновникъ“,

¹⁾ Въ самата статия на Баласчева интересно за насъ е значението, което той отдава на езиковитъ доказъ въ разграта за националността на прѣбългарнѣ: „Въ надписа се съдържа още едно име (*Олгутарканъ*), което ще послужи на учениците, които приематъ теорията за *турско-татарската националност* на старите бѫлгари“. Слѣдватъ два цитата изъ *Куника* (Ал-Бекри 120) за сродството на чувашъ съ прѣбългарнѣ, изъ *Соколова* (Изъ Истор. Болгар., 90): „Гунии, Болгаре и Авари били только древнѣйшими переселенцами изъ огромной турецкой-татарской массы“. Бълг. Пр. 77. Въ *Олгутарканъ Олгу* не може да се отгаждества съ т. Олу, да се прѣвежда „Синъ“ (Знаме 1895, 14 Йнуари), р. 72. Олу, споредъ Б., е име, но етимологията му е неизвѣстна. — Въ надписа се поменува и единъ комитъ по име *Дистра*.

²⁾ Надписътъ биде например отъ *данския археолог Dr. K. F. Kinch* (а не „нѣкакъ шведски пътувачъ“, както пише Баласчевъ, *Иречекъ. Arch. p. Slav. Phil. XXI* ред. на Злат.) при Наринъ-кьой въ околността на Солунъ прѣзъ Йнуари 1898 год. се чете: „*Ορος βουλαίων και Βούλγαρων* επι Σολυέου ἐπι Θεοδοσίου Βούλγαρον, επι Θεοδοσίου Ολγού Τραχανού επι Δρίστρου κομίτου“. Вж. и Виз. Врем. VI, 215.